

FÓRUM ARCHIVÁROV

Ad: Nad koncepciou slovenského archívnictva

V 4. čísle Fórum archívárov z r.1992 bol uverejnený príspevok "Nad koncepciou slovenského archívnictva", v ktorom sa autor okrem iného zamýšľa nad najzávažnejším problémom súčasnosti - úpravou organizácie archívov. V mojom príspevku chcem reagovať na jeho návrh sústrediť písomnosti dnešných podnikových archívov do jedného alebo niekoľko hospodárskych archívov, podobných ústrednému banskému archívu, ktorý by sa stal ich súčasťou.

Štátny ústredný banský archív v Banskej Štiavnici má dosiaľ exponované postavenie v sústave štátnych archívov vzhľadom na jedinečnosť v ňom nachádzajúcich sa 178 archívnych fondov a vyše 50 - tisícovú zbierku unikátnych banských máp a plánov. Jeho zriadenie a činnosť súvisia s priemyselným odvetvím, ktoré v dávnej minulosti v zásadnej miere ovplyvnilo vznik, vývoj a rozvoj miest a obcí veľkej časti Slovenska. Napriek neopodstatnenému nadradovaniu baníckej práce nad činnosť v ostatných oblastiach národného hospodárstva v minulých desaťročiach, musím konštatovať, že práve zásluhou baníctva sa Slovensko v minulých storočiach stalo známym nielen v Európe, ale aj v zámorí, ako o tom svedčia viaceré archívne dokumenty. Tak ako bolo chybou minulých štyroch desaťročí, že neúmerne vyzdvihovali banícku činnosť, bolo by, myslím chybou dneška, keby sme túto činnosť, vychádzajúc z historického hľadiska, postavili na úroveň iných hospodárskych odvetví. Preto ľahko možno súhlasiť s preradením ŠOBA na úroveň iných potencionálnych hospodárskych archívov.

Ústredný banský archív začal svoju činnosť 1. apríla 1950. Podnet k jeho vzniku vyšiel od Hornícko-hutníckej komisie v Prahe a založili ho Československé doly v Prahe a ťane a huty na Slovensku. Zvláštne postavenie si archív vyslúžil tým, že i napriek stratám, ktoré po stáročia stihali archívne dokumenty, uchováva dnes súbor banskoarchívnych a príbuzných fondov, ktoré poskytujú bádateľom komplexný obraz o dejinnoh vývoji slovenského (v niektorých časových obdobiach aj zahraničného) baníctva. Archív tiež poskytuje potrebné informácie pre banskú výrobu, údaje o geologických skutočnostiach nerastných ložísk a o dejinách ich exploatacie. Podnikatelia (erár, ťaziari) úmerne so zdokonaľením hlavne úpravníckych a hutníckych technológií sa znova a znova vracali k obnoveniu banskej prevádzky v opustených lokalitách. Verím, že tomu nebude inak ani v budúcnosti i napriek prijatému útlmovému programu v baníctve, hlavne v tých oblastiach, kde sa dobyvky najmä drahých kovov javia aj v súčasnosti rentabilné.

Nie je ojedinelým zjavom ani v západnej Európe, že niektoré špecializované archívy sú postavené na úroveň Národného archívu, resp. sú ako samostatné jednotky pričlenené k nemu. Nechcem tým uberať na dôležitosti postavenia ostatných archívov, chcel by som však poukázať aj na to, že ŠÚBA vošiel do povedomia tunajších a najmä zahraničných bádateľov svojim zameraním a historickou hodnotou archívnych dokumentov, vzťahujúcich sa nielen na územie Slovenska. Doporučoval by som jeho premenovanie na Slovenský banský archív, bez iného výnimočného postavenia medzi ostatnými archívmi na Slovensku.

Jozef Surovec

.....

Úvodom súčasnej etapy dejín bola veľká vojna. Najväčšia z predošlých, hovorme jej druhá svetová. Nebol ním nijaký február, apríl, ani Silvester; ani u nás, ani inde vo svete.

Ten krutý, mobilizujúci a poučný predel si treba pripomínať, aby sme nestrácali z očí ozajstný celok, jeho časti a súvislosti so všetkým spolu, a tak aj vedeli jednak odmietnuť komunistický letopočet, jednak vylučovať predstavu o akomsi fatálnom údele trvalého hrýzoviska, či ho niekto nazval triednym bojom alebo ho nenazveme vôbec nijako.

Politika býva zdržou historického myslenia a poznania vždy, ibaže niekedy viac, niekedy menej. Tá zdrž nepozostáva len z materiálu moci, ako sa to často podáva. Je aj z rozmanitých špekulácií mocou nabudených, najmä v priestore, v

ktorom pripadá sto prevratov na jeden ľudský život. Aj spravodlivý hnev (na sekretariáty, na štB, na vypočítavosť, na zbabelosť a na ostatné ľudské slabosti), pokiaľ zostane len hnevom, patrí k materiálu tých zdrží.

Prečo takto zoširoka na archivársku tému? Najmä preto, že od archivárov - týchto historikov i úradníkov zároveň, sa očakáva príklad učenívosti z histórie a vzdorovitosti voči pokušeniam doby a sezóny, veľkým i malým pokušeniam.

Permanentné reorganizácie komunistických aparatúr (archívy boli v nich zväčša ušetrené) najmä neboli vôľou po samoregulácii systému bez opozície. A najmä boli výhovorkami so zaháňaním rôznych druhov a stupňov strachu, samoreguláciou strachu cez mýty, sebaklamy, rituály. Cez dôveru k novým masám a cez módu (od zatracovania doktorátov V. Kopeckým po doktoráty "rerum srandarum", od stavby trati a priehrad po masové stavby hradov a zámkov pre novú šľachtu, od populizmu po viacstupňové pódia, od baretiek po uniformné biele košele s kravatami u kádrovákov). Reorganizácie s takým obsahom kaikukovali so zapájaním reflexu zvedavosti, s kreáciami prispôsobivosti stredných vrstiev, hoci sa táralo o robotníckej triede a ponúkali sa príležitosti. Tých, čo príležitosti dosť nebrali, nimi aspoň otíkali. A ostalo infekčné prostredie.

Toto by sa naozaj opakovať nemuselo a nesmelo. Ak ešte sú dobré oči, mali by vidieť najmä druhú mocninu opakovanej hlúposti, v nádejavch demokracie.

Nezávisle na dobových znameniach režimov a práve pre ich striedanie takmer s počasím, prvoradým poslaním archivárov a archivníctva má byť záchova dokumentov doby. Práve archivári, tam, kde sa dotýkali súčasnosti, mávali malé slovo. To väčšie slovo si privlastňovali mocní, vypočítaví a nedbali. Nikto nezmeria, čo všetko sa vytratilo a vytráca sa, len odhadujeme alebo cítime, že je toho priveľa.

K poznanej, a nie jedinej negácii faktov, alebo k ich nedoceneniu cez mocnú nevedomosť, cez záujmy a subjektivnosť predstáv, pribudli súčasné problémy hľadácké a stý raz už priority ekonomické. A opäť móda. Rezorty, čo by mali ručiť za svoju dokumentáciu a starostlivo ju ponúkať archívom sú v pohybe, niektoré sú i nie sú zároveň. Podnikové archívy, akosi vypiplané do sústavy verejných archívov, majú tendenciu z tejto sústavy odchádzať. Úcta k dokumentom nemala kedy a z čoho podrástť, ďalej prevládajú "dôležitejšie" myšlienky a v manipulácii sa len trochu premiešavajú motívy.

Takže: Verejné archivníctvo je povolané do úlohy, keď nie všemocného arbitra a garanta, aspoň predvídavého snazivca, ktorý dokumentom ide viac než na pol cesty, organizuje a koordinuje všetky dobré snahy, uvedomelajšie a masívnejšie než kedykoľvek doteraz rozvíja záchrannú službu a má na to dostatok pracovných i morálnych síl.

V takomto myslení má pojem administratíva alebo "úrad", zbavený starých pohľadov a vplyvov dôstojné, nezastupiteľné i dôležitejšie miesto v porovnaní s predošlým.

Ministerstvo vnútra bývalo logickým "patrónom" archívov dlho. Aj v každom nových politických podmienkach skôr a ľahšie nájde svoj vyvážený pomer k archívom než hocikto iný. Prípadné zvýšenie "rangu" sústavy verejných archívov je sotva dôležitejšie ako strasenie nepriaznivých stereotypov, ktoré rovnako ako v iných rezortoch naordinoval režim. Nepochybné je jedno: Sústava verejných archívov potrebuje trvale emancipované a zdatné centrum, ktoré nebude ani vo vleku úchylného naoktrojovaného úradovania, ale ani v zajatí sezónnych hier a sólistických súťaží.

To, čo zvrtila doba po sto rokoch bludných (v parafráze básnika), je príjemné, ale je to len troška. V revolúcii, ktorú nám viac podaroval svet, než by sme ju boli sami vydobyli, sme povinní veľké i malé veci "položiť na správne miesto". Naozaj sme sa oddávna, viac únavne ako produktívne zamýšľali: čo, kedy, ako? Máločo sa podarilo, keď "žaba sedela na prameni". Dnes, azda bez "žaby", máme spájať sily, nie naopak, s etikou archívárov v čele.

J. Prvý

Napriek tomu, že to patrí k nášmu odboru, myslím si, že až príliš často sa vraciame do minulosti a prehodnocujeme spôsoby organizovania nášho archívnicva. Nachádzame v nich viac chýb ako predností a sťažujeme sa, že náš odbor nie je taký uznávaný, ako by si zaslúžil.

To, že náš odbor nepožíval požadovanú úctu a vážnosť v minulých 40. rokoch nie je len vinou archívárov alebo archívnej správy (či odboru archívnicva), ale súvisí to s celkovou úrovňou spoločnosti a my - archívári ju môžeme postihnúť napríklad i v písomnostiach, ktoré produkovala. V obciach, okresoch, bývalých krajoch a aj v ústredných orgánoch nebola vžitá vážnosť k písomnostiam. Neporiadok v tejto oblasti len odrážal neporiadky v spoločnosti a tieto, bohužiaľ, u ľudí pretrvávajú, i keď sa systém zdanlivo zmenil.

Odbor archívnicva archívári potrebujú.

Bývalá archívna správa i odbor archívnicva tam, kde mohli pomôcť riešiť niektoré zásadné otázky, ktoré mali vo svojej kompetencii, napríklad i personálne otázky, ukázali svoju servilnosť voči miestnej štátnej správe a

podľa hesla "nenarobiť si veľa problémov", akceptovali neodborné zásady do práce archívov. Nesúhlasím však s tým, aby niektoré funkcie odboru archívnictva prevzal Slovenský národný archív v Bratislave. Svoju vážnosť a postavenie, aké mu v hierarchii inštitúcií s predikátom "národný" má prináležať, by si mal SMA vyslúžiť len a len svojou odbornou úrovňou a prácou, nie osobovaním si nároku na riadenie ... Veď SNM neriadi všetky múzeá na Slovensku a SNG neriadi všetky galérie na Slovensku. Tak isto pri Ministerstve kultúry SR existuje odbor, ktorý koordinuje činnosť múzeí a galérií. Muzeologický ústav pri SNM (torzo bývalého USMA6-u) len metodicky, a nie príliš úspešne, usmerňuje prácu múzeí (najmä ich vedecko-výskumnú činnosť).

Nevidím prekážku ďalšej existencie odboru archívnictva pri MV SR, ktorý má opodstatnenie i preto, že je priamou súčasťou tohoto ministerstva. Vidím len prekážku súvisiacu s bojom o moc v slovenskom archívnictve, ktorá vôbec práci nás - radových archívárov neprospejeva. Lebo tam, kde nie je snaha o porozumenie a kde sa pertraktujú len krivdy minulosti, je ťažké sa dopracovať k pozitívnym výsledkom.

Helena Šišková, SOKA Topoľčany

PREDARCHÍVNA STAROSTLIVOSŤ = SPISOVÁ SLUŽBA?

Pri úvahách o koncepcii slovenského archívnictva z niekoľkých strán zaznel názor, že predarchívna starostlivosť nepatrí medzi povinnosti archívov. Nie je vylúčené, že tento názor bol myslený naozaj tak, ako bol sformulovaný, no je pravdepodobnejšie, že v tomto prípade išlo len o určité terminologické nedorozumenie. Spôsobila ho vari dikcia zákona o archívnictve z roku 1975 hovoriaca, že: "orgány a organizácie v rámci predarchívnej starostlivosti o písomnosti zabezpečujú odbornú správu písomností ...", čo možno interpretovať aj tak, že odborná správa písomností (t.j. "spisová služba") a predarchívna starostlivosť sú vlastne synonymami. Netreba zdôrazňovať, že stotožňovanie týchto dvoch pojmov prinášalo so sebou komplikácie v tom, že sa archívom v rámci predarchívnej starostlivosti celkom nesprávne prisudzovala aj starostlivosť o spisovú službu. Zákon predbehol teoretické úvahy o predarchívnej starostlivosti a archívári tento nový termín určité čas bezradne a mlčky obchádzali, prípadne sa pokúšali dať tomuto pojmu svoju interpretáciu. Tak sa pod predarchívnu starostlivosť rozmuela raz tvorba spisovych a štartapných smerníc, inokedy len praktický výkon spisovej manipulácie a štartácie, alebo spisová služba, ako systém organizovania úradnej korešpondencie...

Prvej serióznnejšej analýzy a definície sa predarchívna starostlivosť dočkala v súvislosti s prípravou príručky pre prácu s archívnym materiálom (Ochrana, sprístupňovanie a využívanie archívnych dokumentov), kde sa definovala ako "súhrn činností, ktorých cieľom je preberanie archívnych prírastkov do archívov". Na rozdiel od formulácie zákona tu vidno pokus o "obrátené garde" - teda pohľad z archívu na celú oblasť odbornej správy písomností. Dodajme, že išlo o interpretáciu rozhodne viac zodpovedajúcu sémantike pojmu "predarchívna starostlivosť". Definícia to bola, hádam, obstojná, i keď nehovorila nič o subjektoch, ktoré mali spomenuté činnosti vykonávať. Nemohla sa totiž dostať do rozporu so zákonom o archívnictve. Dospelo sa predbežne k akémusi kompromisu, podľa ktorého predarchívnu starostlivosť vykonávajú zároveň:

1. pôvodcovia písomností, ktorým to prikazuje zákon; v tomto prípade však je namieste termín odborná správa písomností, t.j. spisová služba v zmysle organizácie manipulácie s písomnosťami, personálne, materiálno-technické, priestorové zabezpečenie tejto sféry činnosti každej inštitúcie, ale aj

2. archívy, ktorým to prikazuje logika, pretože ak chcú získať nové prírastky, musia mať prehľad o ich pôvodcoch, teda mať ich evidenciu, kategorizáciu podľa ich významu, musia mať právo kontroly uloženia, zachovanosti budúcich archívnych fondov, mali by mať vplyv na ochranu písomností, odbornú úroveň pracovníka, povereného ich správou, musia mať právo hodnotenia a výberu toho, čo do archívu preberú, t.j. dohľad nad vyradovaním písomností. Toto sú teda činnosti, pre ktoré môžeme oprávnené a bez obáv použiť súhrnný pojem predarchívna starostlivosť, keďže vhodnejšie pomenovanie zatiaľ nemáme.

Nová právna úprava archívnictva sa nezaobera podrobne všetkými oblasťami archívnej práce. Nezaobera sa ani predarchívnu starostlivosťou. Obmedzuje sa len na ustanovenie o preberaní archívnych dokumentov do archívov. Azda tvorcovia zákona uvažovali o tom, že túto oblasť upraví pripravovaný zákon o registratúrach. Ten sa však sústreďuje na povinnosti pôvodcov registratúr a medzi ne predarchívna starostlivosť rozhodne nepatrí.

No bez ohľadu na to, či predarchívnu starostlivosť zákon o archívoch upraví, alebo nie, bude dobré čím skôr si uvedomiť:

1. že predarchívna starostlivosť je čosi celkom iné ako spisová služba (resp. odborná správa písomností);

2. že spisová služba nepatrí medzi povinnosti archívov (čo tvrdíme aj napriek tradíciám v niektorých štátoch, kde existuje plodná symbióza medzi archívnictvom a "records managementom", t.j. spisovou službou);

3. že predarchívna starostlivosť tvorí významnú oblasť aktivity archívov a jej význam v nadchádzajúcom období nepochybne vzrastie (napríklad v

súvislosti s tridsaťročným uložením budúcich archívnych dokumentov v predarchívoch - medziarchívoch, s úlohami pri hodnotení a výbere záznamov ako archívnych dokumentov a pod.)

Ladislav Vrteľ

Výbor pre konzervovanie a reštaurovanie MRA Paríž 20. - 22. mája 1992

Zasadanie výboru sa konalo vo Francúzskom národnom archíve v Paríži. Zúčastnili sa ho členovia výboru, dopisovatelia i ďalší hostia.

Zasadnutie oficiálne otvoril p. Jean Favier, prezident MRA, ktorý poukázal na význam ochrany archívnych dokumentov v celosvetovom meradle i na problémy možnosti a výsledky, ktoré sa v uvedenej oblasti dosiahli. Zasadnutie potom pozdravila p. S. Hubac, riaditeľka kabinetu ministra kultúry. Za výbor poďakoval jeho predseda K. Harris z USA. Potom pokračovalo pracovné zasadanie.

Po krátkom predstavení sa všetkých účastníkov nasledovalo schválenie pracovného programu. Nasledovala diskusia a následné schválenie záverov zo zasadnutia vo Washingtone 1991.

Správu zo zasadnutia predsedov profesionálnych výborov MRA podal G. MacKenzie, tajomník výboru. Pripravuje sa značná reorganizácia štruktúry MRA. Tá sa bude týkať zredukovania počtu členov výkonného výboru MRA i ďalších výborov. Plánuje sa vytvorenie tzv. Programového koordináčneho výboru, ktorý bude koordinovať činnosť v troch oblastiach:

- a) Metodológia archívnej práce (archivistika)
- b) Technické problémy archívov (konzervovanie, budovy a pod.)
- c) Informačný systém a rozširovanie informácií.

Definitívna štruktúra bude predmetom júlového zasadnutia MRA a následného schválenia na svetovom archívnom kongrese v Montreáli v septembri 1992.

Správu o konferencii poriadanej Inštitútom pre konzervovanie papiera v Manchestri podala G. Albrecht a F. Flieder. Ďalšou informáciou bola správa zo zasadnutia výboru pre medzinárodné normy ISO TC46/SC10, ktoré sa uskutočnilo v

Londýne 16. 5. 1992 (G. MacKenzie). Tento výbor pracuje na príprave normy pre stály a trvanlivý papier. Bližšie informácie k tejto problematike podá Rolf Dahlo z Nórska, predseda uvedeného výboru.

Potom nasledovali informácie jednotlivých účastníkov o situácii v oblasti ochrany dokumentov v príslušných krajinách. Aspoň stručne z najzaujímavejších informácií. K. Harris (USA) upozornil na problémy s filmami s podložkami acetátu celulózy, ktoré v priebehu 20-30 rokov budú degradovať podobne ako nitrátové filmy a bude ich potrebné prenášať na polyesterové filmy. Už niekoľko rokov sa pokúša Národná knižnica vo Washingtone o kontrakt na masovú deacidifikáciu kníh. Do výskumu sa investovalo niekoľko miliárd dolárov, vyhodnocovali sa tri ponúknuté projekty procesov FMC, Wei T o, DEZ - zatiaľ žiaden z nich plne nevyhovuje stanoveným požiadavkám. Vyplyva to z hodnotenia 14 nezávislých medzinárodných expertov a laboratórií. Preto požadujú od Kongresu USA ďalších niekoľko desiatok mil. \$ na dokončenie projektu. E. Desmerais informovala o výstavbe novej budovy Národného archívu Kanady. G. Albrecht informovala o novej budove Maďarského národného archívu, ktorá bude dokončená v budúcom roku v Budapešti a ktorá vznikla ako potreba pre uloženie nových akvizícií dokumentov - napr. archív Komunistickej strany a množstvo ďalších zrušených organizácií a inštitúcií. Bude mať asi 50-60 pracovníkov a kapacitu cca 30 000 bm. W. Rombauts informoval o výskumnom programe deacidifikácie, spevňovania a glejenia papierov v belgickom Kráľovskom inštitúte pre konzervovanie národného dedičstva. N. Mutiti poukázala na nedostatok konzervačných možností i peňazí na túto činnosť v Zambii. Zaujímavý poznatok o prevzatí dokumentov KS Rumunska armádou a o značnom množstve likvidovaných dokumentov vyslovil F. Oprea z Rumunska. W. Feind pozval prítomných do archívu do Buckeburgu na prehliadku nového zariadenia - kompletnej automatickej linky na masové konzervovanie najmä novodobých archívnych papierových dokumentov. F. Flieder informovala o činnosti Konzervačného centra pre grafické dokumenty v Paríži. Súčasný projekty v oblasti výskumu papiera sú nasledovné: - vplyv vzdušných polutantov na degradáciu celulóзовých materiálov, - štúdium interakcie masovej deacidifikácie a atmosférického znečistenia, - vplyv optických zjasňovačov na stálosť papiera, - výskum rozpustnosti a stabilizácie písacích látok, - stabilita tlačových farieb, - mikrobiologický výskum, možnosti náhrady etylénoxidu ako efektívneho činidla. C. Chahine z toho istého inštitútu referovala o výskume degradácie koží a o možnosti bielenia farebných škvŕn peroxidom vodíka. B. Lavedrine informoval o analýze starých fotografií, degradačných procesoch a reštaurovaní fotomateriálov. Na zaujímavý problém, ktorý je nevyhnutné riešiť, poukázala H. Ford. Je to problém krádeží kníh z britských knižnic, kde ročné škody dosahujú cca 200 mil. libier. V. Vinas informoval o náhrade etylénoxidu propylénoxidom

na sterilizáciu v španielskych archívoch, ako aj o restaurovaní pergamenov dolievaním. M.C. Rueda poukázala na vhodnosť vytvorenia medzinárodnej dokumentačnej konzervačnej karty. O. Signorini hovorila o príprave normy pre uloženie dokumentov v talianskych archívoch, potrebe prijatia ISO normy o stálom papieri i experimentoch s použitím oxidu uhličitého na dezinfekciu pergamenov. A. Abid z UNESCO informoval o programe "Memory of the World" na záchranu najcennejších zbierok z rôznych knižníc a archívov sveta. Do prvej fázy projektu boli zaradené Národná knižnica v Prahe, v St. Peterburgu a v Libanone. J. Hanus informoval o výstavbe i adaptácii niekoľkých budov pre archívne účely, príprave ČSN o stálom a trvanlivom papieri, o výrobe neutrálneho papiera na Slovensku, testovaní niektorých adhesív pre konz. prax, ako aj o projekte testovania oxidu uhličitého a dusíka na dezinfekciu a využití kation-anión aktívnych fixačných činidiel pre rozpustné písacie látky.

Ďalšou úlohou bola prezentácia činnosti výboru na svetovom kongrese v Montreali. V tejto súvislosti sa pripravuje rezolúcia o používaní stálego papiera pre archívne účely, ktorú by mal prijať svetový archívny kongres.

K významným aktivitám výboru patrí úzka spolupráca s Výborom pre archívne budovy a zariadenia MRA, ktorého predseda M. Duchein sa zúčastnil aj na tomto zasadnutí. Cieľom tejto spolupráce je predkladať architektom a projektantom archívov také odborné podklady, ktoré zabezpečia realizáciu všetkých špecifických potrieb archívov.

Pre potreby praktickej informačnej príručky pre rozvojové krajiny boli vypracované nasledovné príspevky:

- O. Signorini: Parchment
- L. Favier: La desacidification
- L. Favier: La lamination - Le renforcement des documents
- M. C. Rueda Boluda: Conservation-Restoration of Sigillographic Materials in Spain
- V. Vinas: Leaf-Casting in Spain
- F. Oprea: Conservation and Restoration of maps and plans
- J. Hanus: Physical deterioration of archival documents
- J. Hanus: Biological deterioration of archival documents
- J. Hanus: Chemical deterioration of archival documents
- J. Hanus: Other causes of deterioration of archival documents
- G. Albrecht: Strengthening of paper documents

Do konca júla bude potrebné poslať pripomienky ku všetkým predloženým príspevkom tajomníkovi výboru, ktorý ich pošle jednotlivým autorom. Definitívne znenie po pripomienkovaní je potrebné vypracovať do konca novembra.

Na zasadnutie zavítal aj výkonný tajomník Medzinárodnej rady archívov Ch. Kecskemeti, ktorý informoval o vývoji, súčasnom stave i pripravovaných štrukturálnych zmenách MRA a zodpovedal na mnohé otázky prítomných.

Na záver rokovania prišiel aj R. Dahlo, predseda TC46/SC10, ktorý informoval o práci výboru na príprave normy pre stály papier, ktorá by mala do konca tohto roku byť publikovaná. Informoval aj o ďalších zámeroch v medzinárodnej normotvornej oblasti viažúce sa k činnosti archívov.

Na záver rokovania prijali účastníci rezolúciu a vyslovili poďakovanie francúzskym archívnym činiteľom za ich úsilie pri zabezpečení zasadnutia výboru.

Okrem zasadnutia účastníci navštívili aj konzervačné pracoviská v Národnom archíve Francúzska a Vyskumné centrum pre konzervovanie grafických dokumentov v Paríži.

Bratislava 28. mája 1992

Ing. Jozef Hanus, CSc.

O KONFERENCII PO KONFERENCII

4. - 5. mája 1992 usporiadala Česká archívna spoločnosť v spolupráci so Spoločnosťou slovenských archivarov a Českou informačnou spoločnosťou v Rožnove pod Radhoštěm konferenciu Archívy a verejnosť.

Program konferencie bol rozdelený do šiestich tématických okruhov: Archívy a obnova historického vedomia; Archívy a školy; Archívy a regionálna história; Archívy a masovokomunikačné prostriedky; Podnikové archívy a pôvodcovia fondov; Archívy a pomoc občanom pri realizácii rehabilitačných a reštitučných zákonov. K uvedeným okruhom odznelo dovedna jedenásť referátov a viac ako dvadsať koreferátov. Každú tému uzavrela diskusia. Väčšinou najbohatšia bola k novelám archívnych zákonov, spisovej službe, reštitučným zákonom a situácii v archívoch po ich prijatí. Nie menej zaujímavý bol nadhodený problém medziarchívov.

Vhodným doplnkom konferencie bolo večerné premietanie videoprogramov tématicky zameraných k archívom, archívnym dokumentom a pomocným vedám historickým, ktoré v prevažnej miere vznikli z vlastnej iniciatívy archivarov.

Konferencie sa zúčastnilo do dvesto pracovníkov ústredných, oblastných, okresných a podnikových archívov, pracovníkov odborov archívnictva a vysokoškolských pedagógov. Z tohoto počtu bolo zo Slovenska okolo tridsať účastníkov a päť z Nemecka, Rakúska a Juhoslávie. Potešiteľnou skutočnosťou bolo aktívne zapojenie sa slovenských archivarov do programu konferencie a propagačné materiály niekoľkých českých a moravských archívov.

Konferencia jasne potvrdila nutnosť väčšej propagácie archívov navonok a ich využívanie nielen odbornou, ale aj laickou verejnosťou a skutočnosťou, že archívy majú svoje nezastupiteľné miesto v štátnej správe oboch republík.

Peter Magura

Redakcia v Slovenskom národnom archíve v Bratislave, E. Rákoš, J. Hanus, O. Čukanová, R. Hanusková, M. Urbanček, Vychádza 10-krát ročne. Náklad 120 ks